

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Regeringen har med en serie nye initiativer sat iværksætter og innovation højt på den politiske dagsorden. Målet er, at Danmark skal være blandt de lande i verden, hvor der startes flest vækstvirksomheder. Samlet set må det forventes, at disse initiativer i de kommende år vil føre til, at væsentligt flere nye ideer skal testes for kommerciel holdbarhed og mange siden hen finansieres i forbindelse med opstart af virksomhed og de senere vækstfaser. Det er en stor udfordring for et marked, der allerede i dag har betydelige vanskeligheder ved at fremskaffe den nødvendige kompetente kapital til de virksomheder, som bl.a. etableres med udgangspunkt i innovationsmiljøerne og i uddannelses- og forskningsinstitutionerne.

Sammenlignet med de bedste europæiske lande som fx England og Sverige er det danske marked for innovationsfinansiering relativt lille. I perioden 2001 til 2004 lå det gennemsnitlige investeringsniveau på lidt under 0,2 pct. af BNP, mens det i Sverige lå på omkring 0,6 pct. af BNP. Der har dog i de senere år været en ganske kraftig vækst på det danske marked. I perioden fra starten af 90'erne og frem til i dag er markedet for innovationsfinansiering mere end fordoblet. Det er en betydeligt kraftigere vækst end i lande som fx Tyskland, Finland og Irland. Den kraftige vækst har især fundet sted i de tidlige faser.

Den positive udvikling af markedet for innovationsfinansiering i de tidlige faser i de seneste år har især været båret af det offentlige, herunder ikke mindst af Vækstfonden. Således står det offentlige i dag for ca. to tredjedele af investeringerne i de tidlige faser. Denne meget store offentlige andel er næppe holdbar i længden. Dels fordi der uden en betydelig tilstedeværelse af privat kapital ikke vil være tilstrækkelig kapital til rådighed til at finansiere de ideer og den viden, der udspringer af regeringens styrkede indsats inden for forskning, iværksætter og innovation. Dels fordi det kan medvirke til, at private kompeten-

cer ikke i tilstrækkelig grad opbygges, hvilket hindrer opbygningen af et privat og selv bærende marked.

Selv om det således i de senere år er lykkedes at styrke tilgangen af kapital til de tidlige faser, er det samlede danske marked for innovationsfinansiering imidlertid endnu umodent sammenlignet med de førende lande. I international målestok er de danske fonde/selskaber inden for innovationsfinansiering relativt små, og ofte fordeles investeringerne ud på mange virksomheder og i små portioner. Den gennemsnitlige venturefondsstørrelse i Danmark er på ca. 340 mio. kr. Til sammenligning ligger den gennemsnitlige fondsstørrelse i USA på 1 mia. kr. Sidste år modtog porteføljeselskaberne i danske venturefonde gennemsnitligt ca. 6 mio. kr. i innovationsfinansiering. På europæisk niveau er kapitalindskuddene gennemsnitligt 3-4 gange større.

En konsekvens af de små finansieringsrunder er, at nystartede virksomheder med relativt korte mellemrum skal søge ny kapital på markedet. Dette er en meget ressourcekrævende proces, der kan tage alt fra 6-24 måneder. Det fører til et langsommere vækstforløb og i nogle tilfælde til, at det slet ikke lykkes at skabe væksten, fordi ressourcerne og tiden i højere grad bruges på at rejse kapital frem for at udvikle virksomheden. Da venturefinansierede virksomheder som hovedregel vil være aktører på det globale marked, betyder disse forskelle i finansieringsmuligheder og -vilkår en konkurrencemæssig svækkelse af de danske virksomheder.

Det danske marked for innovationsfinansiering er således især karakteriseret ved en betydelig mangel på kapacitet til at bære teknologibaserede vækstvirksomheder frem til globale vinderpositioner. Der er mangel på den helt afgørende kobling mellem kapacitet til at yde ledelsesmæssig sparring og styrke virksomhedernes netværk på den ene side og tilstrækkelig med kapital til at kunne bære virksomhederne frem til afestning af markedsstrategien og ekspansion af virksomhedernes organisation til global skala på den anden side. Mange nystartede virksomheder sælges derfor også ganske tidligt til udenlandske firmaer og/eller